

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**Ο ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΥΣ
ΤΟΥ ΑΡΕΙΟΥ ΠΑΓΟΥ**

Αθήνα 18 Μαΐου 2004

Αριθ. Πρωτ.346/Γνωμ.6

Προς

Την ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ-ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Του ΑΡΧΗΓΕΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΑΣΤΥΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ 2^ο ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

Σε απάντηση του αριθ.πρωτ.2515/5/48-ε'13-1-2004 εγγράφου σας, με το οποίο διατυπώνεται το ερώτημα «εάν είναι σύννομη η διαπίστωση και βεβαίωση ποινικών παραβάσεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με τεχνικά φωτογραφικά μέσα, εγκατεστημένα ή φορητά που λειτουργούν είτε αυτόματα, δηλ. χωρίς τη συνεχή παρουσία χειριστή, είτε με την παρουσία αυτού και σε θετική περίπτωση ποιά είναι η νομικά ορθή διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται τόσο για τη βεβαίωση των στοιχείων ταυτότητας του παραβάτη οδηγού όσο και για την επίδοση σχετικών Πράξεων Βεβαίωσης Παραβάσεων (ΚΛΗΣΕΩΝ) ή την υποβολή μηνύσεων και την απαγγελία κατηγοριών», σας γνωρίζουμε τα εξής :

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 104 παρ.1 εδαφ.δ' του Κ.Ο.Κ. (ν.2696/1999) και 1 και 4 παρ.1 του Π.Δ. 287/2001 προκύπτει ότι είναι νόμιμη η βεβαίωση των παραβάσεων που καταγράφονται με ειδικές ηλεκτρονικές τεχνικές συσκευές ή άλλα τεχνικά μέσα όπως ραντάρ, φωτογραφικές ή

κινηματογραφικές μηχανές που εγκαθίστανται και λειτουργούν έστω και χωρίς την παρουσία αστυνομικού ή άλλου εξουσιοδοτημένου υπαλλήλου δημοσίως σε προεπιλεγμένα σημεία, σε οδούς και χώρους που χρησιμοποιούνται για τη δημόσια κυκλοφορία οχημάτων και γίνεται με τη λήψη φωτογραφιών ή με βιντεοσκόπηση, που θα απεικονίζουν τον αριθμό κυκλοφορίας και κάθε άλλο στοιχείο αναγκαίο και πρόσφορο για την εξατομίκευση του οχήματος και του παραβάτη που μπορεί να καταγράψει η φωτογραφική μηχανή ή το βίντεο, και θα αποτυπώνουν την ημερομηνία και την ώρα της παράβασης, και, στην περίπτωση ελέγχου ταχύτητας, την καταγραφείσα ταχύτητα σε χιλιόμετρα ανά ώρα.

Οι άνω διατάξεις του Π.Δ.287/2001, φρονούμε δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις του Συντάγματος και ειδικότερα των άρθρων 5 έως 9Α αυτού, αφού τα ανωτέρω τεχνικά φωτογραφικά μέσα εγκαθίστανται και λειτουργούν σε δημόσιους χώρους χάριν του κοινωνικού συνόλου και της προστασίας της ζωής και της ασφάλειας των πολιτών από αξιόποινες πράξεις, και δε θίγουν τις θεμελιώδεις ελευθερίες και τα προσωπικά δεδομένα των παραβατών, υπό την αυτονόητη προϋπόθεση βέβαια ότι η με αυτά φωτογράφιση, κινηματογράφιση, βιντεοσκόπηση και η στη συνέχεια χρήση, μετά την «εμφάνιση», φωτογραφιών ή κινηματογραφικών ταινιών ή βιντεοταινιών δεν απεικονίζει και δεν επεκτείνεται σε έτερα πρόσωπα πλην των παραβατών (σχετ. άρθρο 8 του άνω Π.Δ. 287/2001 περί εφαρμογής και εν προκειμένω των διατάξεων του ν.2472/1997 για την προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα).

Εξ ετέρου, ως προς τη νόμιμη διαδικασία για τη διερεύνηση, καταμήνυση ή την Πράξη Βεβαίωσης της ποινικής παράβασης όταν δεν κατέστη δυνατόν επί

τόπου να ελεγχθούν και διακριβωθούν τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση κατοικίας του δράστη οδηγού, λεκτέα τα ακόλουθα, σύμφωνα με τις κατωτέρω μνημονευόμενες διατάξεις του Κ.Ποιν.Δ., του Κ.Ο.Κ. (ν.2696/1999), του ν.δ. 805/1971 και του Π.Δ. 287/2001.

Α) Εάν η καταγραφείσα με τεχνικά φωτογραφικά μέσα παράβαση του Κ.Ο.Κ. διώκεται σε βαθμό πλημμελήματος :

Αφού διακριβωθεί, εκ του αριθμού κυκλοφορίας του οχήματος, το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση κατοικίας του ιδιοκτήτη τούτου, στη συνέχεια, κατ' άρθρο 243 παρ.2 Κ.Π.Δ., καλείται και εξετάζεται αυτός ως και όποιο έτερο πρόσωπο που κατά τους τυχόν ισχυρισμούς αυτού έχει σχέση με την καταγραφείσα παράβαση. Εάν εξετάζεται ως ύποπτος ανωμοτί, τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 105 εδαφ.γ', 31 παρ.2 Κ.Π.Δ. ως τροποπ. με ν.3160/2003. Εάν εξετάζεται ως κατηγορούμενος τηρούνται οι διατάξεις των άρθρων 273, 274, 103, 104, 105 Κ.Π.Δ. Έπειτα συντάσσεται η σχετική μήνυση για την καταγραφείσα αξιόποινη πράξη, με μνεία των στοιχείων ταυτότητας και της διεύθυνσης κατοικίας του ιδιοκτήτη του οχήματος (ή επί ιδιοκτήτριας εταιρίας του νομίμου εκπροσώπου της) και υποβάλλεται μαζί με τα σχετικά έγγραφα (μεταξύ των οποίων και αντίγραφο της φωτογραφίας που αποδεικνύει την παράβαση – κατ' άρθρο 4 παρ.4 του Π.Δ. 287/2001) στον αρμόδιο Εισαγγελέα. Το ότι δεν κατέστη δυνατόν (π.χ. λόγω μη παρουσίας αστυνομικού κατά τη λειτουργία του φωτογραφικού ραντάρ κ.λ.π. ή λόγω του ότι ο δράστης οδηγός διέφυγε) να διακριβωθούν επιτόπια ή και μεταγενέστερα τα στοιχεία ταυτότητας και η διεύθυνση του οδηγούντος το όχημα κατά τον χρόνο καταγραφής της

παράβασης, αυτό δεν είναι λόγος να μην υποβληθεί η μήνυση για την πράξη στον αρμόδιο Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Αντίθετα, υφίσταται υποχρέωση προς τούτο κατ'άρθρο 37 παρ.1 Κ.Π.Δ. Οι ανακριτικοί υπάλληλοι οφείλουν να ανακοινώνουν στον αρμόδιο Εισαγγελέα ο,τιδήποτε πληροφορούνται για αξιόποινη πράξη που διώκεται αυτεπαγγέλτως ακόμη και εάν ο δράστης είναι άγνωστος, πολύ περισσότερο δε στην προκειμένη περίπτωση που υπάρχουν οι αναγκαίες προς μήνυση υπόνοιες ενοχής κατά του ιδιοκτήτη του οχήματος. Άλλωστε ο Εισαγγελέας δε δεσμεύεται από την τυχόν λήψη απολογίας προσώπου ως κατηγορουμένου κατά την αυτεπάγγελτη αστυνομική προανάκριση, αλλά θα ενεργήσει περαιτέρω κατ'άρθρο 43 Κ.Π.Δ. κατά την κρίση του.

B) Εάν η με τεχνικά φωτογραφικά μέσα καταγραφείσα παράβαση του Κ.Ο.Κ. από οδηγό οχήματος διώκεται σε βαθμό πταίσματος :

Αυτή θεωρείται καταληφθείσα «επ'αυτοφώρω» (άρθρα 2, 5 Π.Δ.287/2001) και συντάσσεται Έκθεση (Πράξη) Βεβαίωσης Παράβασης – Κλήση κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 104, 105 Κ.Ο.Κ., 2, 3, 4 παρ.1, 3, 4, 5 ν.δ.805/1971, 4 παρ.2, 5 Π.Δ.287/2001. Ειδικότερα, αναγράφονται σε αυτήν (Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης) τα προς εξατομίκευση του ιδιοκτήτη του οχήματος απαιτούμενα στοιχεία ταυτότητας αυτού, το επιβληθέν πρόστιμο (κατ'άρθρο 104 παρ.1α Κ.Ο.Κ), ο χρόνος και τόπος τέλεσης της παράβασης και συνοπτική περιγραφή της τελεσθείσας παράβασης και μνεία ότι του γίνεται γνωστό ότι εάν αμφισβητεί ότι τελέσθηκε η παράβαση από αυτόν και θέλει να δικασθεί ή δεν εξοφλήσει το πρόστιμο εντός προθεσμίας 10 ημερών, από της επομένης της χρονολογίας της

Πράξης βεβαίωσης της παράβασης, καλείται να εμφανισθεί σε ρητά αναγραφόμενη ημέρα και ώρα ενώπιον συγκεκριμένου (του αρμοδίου) Πταισματοδικείου (άρθρο 4 παρ.2 Π.Δ. 287/2001). Σημειωτέο ότι η άνω επιβολή προστίμου με την Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης δεν αντιβαίνει στη διάταξη του άρθρου 20 παρ. 2 του Συντάγματος αφού σε εκείνον κατά του οποίου συντάχθηκε η Πράξη Βεβαίωσης παρέχεται συγχρόνως η δυνατότητα να εμφανισθεί στο δικαστήριο και να εκθέσει τις απόψεις ή αντιρρήσεις του. Η Πράξη Βεβαίωσης Παράβασης επιδίδεται στον σε αυτή αναφερόμενο παραβάτη από το Αστυνομικό Τμήμα του τόπου της κατοικίας του με αποδεικτικό επίδοσης το οποίο επιστρέφεται στην αποστέλλουσα Υπηρεσία προκειμένου στην περίπτωση που δεν καταβληθεί το πρόστιμο να υποβληθεί στον αρμόδιο Δημόσιο Κατήγορο (άρθρο 7 Π.Δ.287/ 2001) στον οποίο επίσης διαβιβάζεται και αντίγραφο της φωτογραφίας που αποδεικνύει την παράβαση (άρθρο 4 παρ.3 Π.Δ. 287/2001). Η άνω επίδοση της Πράξης Βεβαίωσης Παράβασης – Κλήσης επέχει και θέση επίδοσης κλητηρίου θεσπίσματος ενώπιον του αρμοδίου Πταισματοδικείου. Οίκοθεν νοείται ότι εάν ο ιδιοκτήτης του οχήματος δεν ευρεθεί στη διεύθυνση κατοικίας που είχε δηλώσει κατά την έκδοση της αδειας κυκλοφορίας του οχήματος, είναι ήδη αγνώστου διαμονής και δεν είναι εκ του λόγου τούτου δυνατή η επίδοση της Πράξης Βεβαίωσης Παράβασης, η τελευταία υποβάλλεται μαζί με αντίγραφο της φωτογραφίας που αποδεικνύει την παράβαση στο Δημόσιο Κατήγορο ο οποίος και θα ενεργήσει κατά την κρίση του κατ'άρθρο 49 Κ.Π.Δ.

Γ) Στην περίπτωση, που ιδιοκτήτης του οχήματος με το οποίο τελέστηκε η καταγραφείσα με τεχνικά φωτογραφικά μέσα παράβαση του Κ.Ο.Κ. σε βαθμό

πταίσματος, δεν είναι ένας αλλά περισσότεροι, τότε έχουμε τη γνώμη ότι δεν πρέπει να εφαρμόζονται τα ως άνω υπό στοιχ.Β' για παράβαση καταληφθείσα «επ'αυτοφώρω» αλλά η μήνυση για την καταγραφείσα παράβαση, το αντίγραφο της φωτογραφίας που την αποδεικνύει και τα στοιχεία ταυτότητας των συνιδιοκτητών πρέπει να υποβάλλονται στον Δημόσιο Κατήγορο ο οποίος και θα ενεργήσει κατά την κρίση του κατ'άρθρο 49 Κ.Π.Δ.

Δ) Δεν είναι σύνομη, φρονούμε, η στις ανωτέρω περιπτώσεις καταγραφής με τεχνικά φωτογραφικά μέσα ποινικών παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. πρόσκληση ή υπόδειξη στον ιδιοκτήτη του οχήματος, με το οποίο τελέσθηκε η παράβαση, να υποβάλει υπεύθυνη δήλωση του ν.1599/1986 στην οποία να δηλώνει εάν είναι αυτός ο παραβάτης οδηγός άλλως το ονοματεπώνυμο και τη διεύθυνση κατοικίας του συγκεκριμένου οδηγού στον οποίο είχε παραχωρήσει την χρήση του οχήματος. Το ότι εφαρμόζεται τούτο επί διοικητικών παραβάσεων ή διοικητικών κυρώσεων – βαθμών ποινής στο Σύστημα Ελέγχου Συμπεριφοράς Οδηγών (Σ.Ε.Σ.Ο.) κατ'άρθρο 6 παρ.2 της εκδοθείσας κατ'άρθρο 107 του Κ.Ο.Κ. υπ'αριθ.67754/8530/3-12-2002 Κ.Υ.Α. Υπουργών Μεταφορών και Δημοσίας Τάξης, δεν καθιστά νόμιμη την ανάλογη εφαρμογή και επίποινικών παραβάσεων του Κ.Ο.Κ. Διότι αφενός μεν στην αυτεπάγγελτη αστυνομική προανάκριση (κατ'άρθρο 243 παρ.2 Κ.Π.Δ.) ο κατηγορούμενος εξετάζεται ως ορίζεται από τις διατάξεις των άρθρων 273, 274, 103, 104, 105 Κ.Π.Δ., ως τροποπ. με ν.2408/1996, αφετέρου δε ο κατηγορούμενος και στην προδικασία έχει δικαίωμα σιγής (άρθρ.273 παρ.2 β Κ.Π.Δ.), όπως άλλωστε και ο μάρτυρας έχει δικαίωμα να αρνηθεί τη μαρτυρία του όταν είναι σύζυγος ή συγγενής εξ αίματος του

κατηγορουμένου έως και του δεύτερου βαθμού (άρθρ.222 Κ.ΠΔ.). Επομένως δεν είναι σύνηθες να καλείται ο ιδιοκτήτης του οχήματος στις άνω ποινικές παραβάσεις του Κ.Ο.Κ., να υπογράψει υπεύθυνη δήλωση περί του εάν ήταν αυτός ή όχι ο οδηγός του οχήματος με το οποίο τελέσθηκε η ποινική παράβαση του Κ.Ο.Κ. ή περί του ονοματεπώνυμου του συγκεκριμένου οδηγού στον οποίο είχε παραχωρήσει την χρήση του οχήματος (που πιθανότατα θα είναι μέλος της οικογένειάς του).

Ο Αντεισαγγελέας του Αρείου Πάγου

Πέτρος Χρ. Βέρροιος

